

Poljski majski hrošč (*Melolontha melolontha* L.)

Na Idrijskem na območju Zadloga in Idrijskega loga, nekaj manj pa na območju Črnega Vrha, Predgriz in Godoviča je bil v juniju 2004 močan nalet poljskega majskega hrošča ali »kebra« kot mu pravijo domačini.

Ob večerih v mraku so letali celi »roji« majskih hroščev iz obronkov gozdov na travniške površine. Popolnoma so objedli listje grmovja in dreves v bližini travnikov. Odlaganje jajčec je bilo samicam olajšano, saj je travna ruša presledasta in redka zaradi lanskoletne suše in prizadetosti travnikov od ogrcev majskega hrošča še v letu 2002. Vlažno in toplo vreme je omogočilo izleganje velikega števila ogrcev iz jajčec in na žalost je že sedaj koncem avgusta vidna škoda, ki jo z objedanjem korenin povzročajo ogrci. Travnica ruša raste počasi in je skorajda brez korenin (že odstopa). Ob majhni smrtnosti preko zime se bojimo spet katastrofalnih škod in izpada pridelka krme v letu 2005.

Opisa škodljivca:

Poljski majski hrošč (*Melolontha melolontha* L.)

Poljski majski hrošč (*Melolontha melolontha* L.) je pogost škodljivec na naših travnikih. Največjo škodo delajo njegove ličinke – ogrci, ki zaradi prerazmnožitve občasno naredijo veliko škodo na travni ruši. Pri nas se pojavljata dve med seboj podobni vrsti – poljski in gozdni majski hrošč. Poljski majski hrošč je pogostejši in malo večji od gozdnega.

Razvoj tega 25 – 28 mm velikega hrošča poteka polna tri leta, vsako četrto leto pa imenujemo tudi » hroščevo leto«, ko odrasli hrošči letajo. Po prezimitvi v tleh hrošči koncem aprila ali v začetku maja letajo v mraku in objedajo listje gozdnih in sadnih dreves. Samice letajo do 2 kilometra daleč in odlagajo jajčeca najraje na sončne zapleveljene travnike s presledasto rušo ali na zapleveljene ledine. Po ugotovitvah Janežiča in Vrabla samice privlačijo travniki zapleveljeni z regratom.

Samica v tla odloži več jajčnih legel, skupaj do 80 jajčec. Po 4 do 6 tednih se izležejo ličinke – ogrci, ki v tem letu ne naredijo opazne škode in prezimijo po prvi levitvi v septembru. Ogrc je bela do 65 mm velika ličinka z rjavo glavo in tremi pari oprsnih nog. Telo je upognjeno in na koncu odebeljeno. V letu 2002 je bila številčnost škodljivca v Zadlogu osupljiva, saj na m² bilo od 60 pa tudi do 100 ogrcev.

V drugem letu se sredi aprila ogrci začno požrešno hraniti, hitro rastejo in naredijo ogromno škodo. Škoda se močno poveča po drugi levitvi v juniju, ko se ogrci tretjega stadija požrešno hranijo do jeseni, ko se spet umaknejo globlje v zemljo prezimovat.

Aprila tretje leto nadaljujejo z objedanjem vendar nekoliko manj požrešno in takrat škode niso tako opazne. Koncem junija ali v juliju se zabubijo in po dveh mesecih se izvalijo hrošči, ki ne zapustijo zemlje, ampak ostanejo v nji do pomladi, ko spet letajo.

Ogrci se premikajo za svežo hrano vodoravno po tleh tudi do metra na dan, kar povzroči na napadeni površini veliko škodo. Majski hrošč je polifagni škodljivec, saj

objeda številne kulturne pa tudi gozdne rastline. V letošnjem primeru se hrani s koreninami vseh travniških rastlin.

Shematski opis:

Poljski majski hrošč (*Melolontha melolontha* L.)

1. leto: 2001, 2004 – » hroščevo leto »

- zaporedje pojavljanja odraslih »kebrov« na območju III₀ : 1959, 1962,....., 1989, 1992, 1995, 1998, 2001, 2004
- let začnejo konec aprila ali maja v mraku in se hranijo z listi sadnih in gozdnih dreves, letijo do 2 km daleč
- po 10 dneh začno samice odlagati jajčeca v rahla, humusna, sončna tla, ki niso premočno obraščena – presledasta ruša zapleveljena z regratom
- samica se zarije od 15 – 25 cm globoko in izleže jajčeca v skupine po 20 – 30 >> skupaj do 80 jajčec
- po 4 – 6 tednih se izležejo ličinke – ogrci >> objedajo korenine >> škode niso zelo opazne
- v septembru 1. levitev >>> prezimovanje >>>> ugodni vremenski pogoji

2. leto: 2002, 2005

- sredi aprila začetek požrešnega hranjenja >>> velike škode
- v juniju 2. levitev >>> sedaj še požrešnejši ogrci 3. stadija
- jeseni se ogrci umaknejo globlje prezimovat

3. leto: 2003, 2006

- sredi aprila prilezejo spet proti površju >>> spet objedajo, vendar manj požrešno
- konec junija ali začetek julija (T) >>> se zabubijo v okroglasti celici v zemlji

- čez 2 meseca >> koncem avgusta ali septembra >>> se izvalijo hrošči >>

- ne zapustijo zemlje do naslednje pomladi >>> 2007 – spet » hroščevo leto «

Pripravila: Anka Poženel, univ.dipl.inž.agr.

Poročilo o škodi v letu 2002:

Na Idrijskem na območju Zadloga, Idrijskega loga, Črnega Vrha, Predgriž in Godoviča se je v letu 2002 pojavilo izredno veliko število ogrcev majskega hrošča, ki so s svojim objedanjem korenin povzročili veliko škodo.

Od sredine junija 2002 dalje je bilo opaziti porumenelost in sušenje travne ruše ter poljščin in vrtnin. Na tem območju prevladujejo travniki in pašniki, njivskih površin s poljščinami in vrtninami pa je malo.

Na prizadetem območju se kmetije ukvarjajo predvsem z govedorejo s poudarkom na reji krav molznic. Stalež govedi na prizadetem območju je okrog 1000 glav, od tega je polovica krav.

Na travinju je bil na prizadetih površinah manjši že prvi odkos. Izpadel je drugi in tretji odkos na večkosnih travnikih in TDM oziroma 2. odkos ali paša.

Po ocenah in individualnih prijavah škode 64 kmetij je bilo ocenjeno, da je travna ruša prizadeta od 60 do 100 % na 370,18 ha. Na 128,53 ha pa je bila travna ruša prizadeta od 30 do 59 %. Škodo na površinah krmnega ovsa in koruzne silaže je komisija obravnavala kot pri prizadetosti travinja. Prizadetost pri poljščinah in vrtninah: 60 do 100 % površin 1,93 ha, od 30 do 59 % površin pa 1,05 ha.

Izpad krme:

Št. ha	Izpad pridelka kg	Cena SIT	Vrednost SIT
370,18	6.000	17	37.758.360
128,53	3.000	17	6.555.030

vrednost krme: 44.313.390

Zaradi slabše kvalitete nabavljene voluminozne krme je povečana poraba močne krme in vitaminsko mineralnih mešanic, kar še dodatno poveča stroške prireje mleka in mesa.

OCENA ŠKODE SKUPAJ:

- obnova travne ruše 33.470.893 SIT

- nabava krme	44.313.390 SIT
skupaj:	77.784.283 SIT

Zaradi pomanjkanja krme se je zmanjšal tudi stalež živali, ker je bilo krme premalo oz. so bili stroški nakupa preveliki.

Pripravila: Kmetijska svetovalna služba Idrija